

Moordkuil

Irritaties, klachten en andere felle berichten over grote en kleine misstanden kunt u kwijt in deze rubriek.

Verminder ongelijkheid tussen natuurlijke en rechtspersoon

Bij de verkrijging van een rijksmonument in de overdrachtsbelasting mag geen onderscheid meer worden gemaakt tussen een rechtspersoon en een natuurlijke persoon. Dan kan er ook worden geprotesteerd tegen dat onderscheid bij griffierecht en gefinancierde rechtsbijstand.

.....
prof. mr. H. Loonstein
advocaat te Amsterdam,
oud-hoogleraar te Nijmegen
.....

De verhoging van het vast recht, dat op de voet van de Wet tarieven in burgerlijke zaken (Wtbz) in rekening wordt gebracht, is nauwelijks te stuiten. Menig advocaat zal zich herinneren dat in de jaren tachtig het griffierecht, zoals het vast recht toen nog heette, slechts enkele tientjes bedroeg. Inmiddels gaat het om veel grotere bedragen, in het bijzonder bij geschillen met een geldelijk belang.

Momenteel wordt bij rechtbanken 2,2% van het gevorderde bedrag in rekening gebracht bij vorderingen van € 11.345 en hoger, terwijl het bij de gerechtshoven en Hoge Raad gaat om 3%. Er geldt een maximum (momenteel respectievelijk € 4.941 en € 6.147), met dien verstande dat er voor gedaagden die natuurlijke personen zijn een lager maximum geldt (€ 1.184).

Belasting bij monumenten

Er is geen goede reden te bedenken voor dit onderscheid tussen natuurlijke en rechtspersonen. Immers, er zijn arme en rijke natuurlijke personen, terwijl die kleurverschillen niet minder aanwezig zijn bij rechtspersonen. Daarbij komt dat onderne-

mingen ook in de vorm van een eenmanszaak kunnen worden gedreven. Ook eenmanszaken kunnen genieten van het lage maximum voor gedaagden, die natuurlijke personen zijn.

Met een uitspraak van het gerechtshof 's-Gravenhage d.d. 1 mei 2009 (LJN BI3637) in de hand kan op goede gronden betoogd worden dat ten dezen sprake is van een verboden onderscheid tussen natuurlijke personen en rechtspersonen. In die zaak ging het om het verschil dat de wetgever maakt bij de verkrijging van een rijksmonument door een rechtspersoon ten opzichte van een natuurlijke persoon. Er is een wettelijke vrijstelling voor overdrachtsbelasting in geval een rechtspersoon een rijksmonument verwerft. Dat onderscheid vond geen genade in de ogen van het gerechtshof: onge-rechtvaardigde ongelijke behandeling. Ook natuurlijke personen dienen vrijstelling te krijgen van het betalen van overdrachtsbelasting bij het verwerven in eigendom van een rijksmonument.

Kom in verzet

Gelet op deze uitspraak verdient het aanbeveling dat advocaten op de voet van art. 25 Wtbz in verzet komen tegen beslissingen van de griffier waarbij aan gedaagden die rechtspersonen zijn bedragen ter zake vast recht worden opgelegd, die hoger zijn dan de bedragen die aan natuurlijke personen

kunnen worden opgelegd. De discriminatie kan in dit geval worden opgeheven door voor rechtspersonen ook het lagere maximum te hanteren, en *niet* door aan natuurlijke personen het hogere maximum in rekening te brengen, dat zou in strijd zijn met de rechtszekerheid.

Ook in gevallen waarin het vast recht al definitief is opgelegd en de termijn van verzet is verstreken, zou men kunnen overwegen om aan de griffier een ambtshalve verlaging te vragen. De praktijk leert dat het heel erg van de betrokken griffier afhankelijk is of op verzoeken tot aanpassing van griffierecht, ingediend na de wettelijke termijn, nog wordt beslist.

Evenzo kan men zich afvragen of het onderscheid dat wordt gemaakt in het heffen van vast recht tussen eisers en gedaagden in een kort geding de toets van de kritiek kan doorstaan, omdat ook hier sprake is van een ongelijke behandeling.

Ook de Wet op de rechtsbijstand (Wrb) maakt in artikel 12 lid 2 aanhef en onder e onderscheid tussen rechtspersonen en natuurlijke personen. Aan natuurlijke personen kan op basis van die wet rechtsbijstand worden verleend ook als de aanvraag betrekking heeft op de uitoefening van een zelfstandig beroep of bedrijf, mits de voortzetting van het beroep of het bedrijf afhankelijk is van het resultaat van de aangevraagde rechtsbijstand. Rechtspersonen worden hiervan uitgezonderd. Ook dat levert een ongeoorloofd onderscheid op, nu bijvoorbeeld natuurlijke personen die een eenmanszaak drijven beter worden behandeld dan een eenmanszaak gedreven in de vorm van een bv. Voor dat onderscheid bestaat geen voldoende rechtvaardiging. Het lijkt ook hier de moeite waard om tegen eventuele afwijzingen in bezwaar of beroep te komen.